

VENDIM
Nr. 6, datë 15.2.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Elsa Toska	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Illir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, më datë 15.2.2024 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 8 (E) 2023 të Regjistrimit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Erdi Prifti

SUBJEKT I INTERESUAR: Prokuroria pranë Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Korçë

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 41-2022-3777 (53 prot.), datë 14.12.2022, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 41, 42, 43, 124, 131, pika 1, shkronja “F” dhe 142, pika 1, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 6, pika 1 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*); nenet 49, 71 dhe 71/a të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Holta Zaçaj, mori në shqyrtim pretendimet e kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e saj, konstatoi mungesën e prapësimeve me shkrim të subjektit të interesuar, Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Korçë (*Prokuroria e Korçës*), si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuari Erdi Prifti është një prej palëve ndërgjyqëse (*pala paditëse*) në procesin gjyqësor që është në shqyrtim përpara Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Korçë prej datës 4.6.2020, me objekt kthimin tërësisht të pasurisë trashëgimore dhe lirimin e dorëzimit të saj trashëgimtarëve ligjorë; konstatimin e pavlefshmërisë absolute të veprimeve juridike kontrata shitblerjeje dhe goditjen e tyre për falsitet; njohjen e paditësve si trashëgimtarë ligjorë të trashëgimlënësit dhe regjistrimin e pasurisë në emër të tyre. Në gjykimin e paditësit, të përfaqësuar nga kërkuari Erdi Prifti, që gjithashtu ka të njëjtën cilësi procedurale, kanë pretenduar se janë trashëgimtarë ligjorë të të ndjerëve P.K.P., L.K.P. dhe K.P.P., sipas dëshmive përkatëse të trashëgimisë. Ata kanë pretenduar para gjykatës se pasuritë që duhet të përfitonin në këtë cilësi janë tjetërsuar në persona të tretë, sipas kontratës së datës 14.12.1999 të lidhur para noterit nga shtetasi P.P. (*trashëgimlënësi i palës së paditur*), ndërkohë që ky i fundit ka ndërruar jetë më 11.11.1997 dhe nuk ka banuar asnjëherë në qytetin e Tiranës, sikurse rezulton në aktin e kundërshtuar. Duke

qenë se edhe noteri ka ndërruar jetë, nuk mund të bëhet akt ekspertimi grafik i shkrimeve dhe nënshkrimeve, por është lehtësisht e provueshme se shitësi nuk ka pasur zotësi juridike në kohën e nënshkrimit të kontratës. Duke pretenduar se noteri ka shkelur ligjin për noterinë dhe zyra e regjistrimit të pasurive të paluajtshme ka regjistruar pasurinë mbi akte të kundërligjshme, duke u mohuar paditësve të drejtën e trashëgimisë mbi pasurinë e paluajtshme, ata i janë drejtuar gjykatës me kërkesëpadi.

2. Pas paraqitjes në seancë gjyqësore, nga pala e paditur, të akteve “testament, datë 12.8.1997” dhe “vërtetim, datë 7.5.1997”, pala paditëse ka paraqitur kallëzim penal në Prokurorinë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Elbasan ndaj së paditurës V.P. dhe shtetasit Rr.Ç., kryetar i qendrës administrative nr. 2, Bashkia Elbasan, i cili ka vërtetuar firmën e shtetasit P.P. në këto akte, për veprat penale “Falsifikimi i dokumenteve” dhe “Falsifikimi i vulave”, të parashikuara nga nenet 186 dhe 190 të Kodit Penal (KP).

3. Prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Elbasan, mbi bazën e materialit kallëzues të paraqitur, ka regjistruar procedimin penal nr. 34, datë 08.01.2021 për veprën penale “Falsifikimi i dokumenteve”, të parashikuar nga neni 186, pika 1, i KP-së. Me vendimin e prokurorit të datës 08.02.2021, aktet e këtij procedimi i kanë kaluar Prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë për kompetencë tokësore, e cila ka regjistruar procedimin penal nr. 102 të vitit 2021.

4. Me pretendimin se çështja civile në shqyrtim ka lidhje me çështjen penale dhe se pa përfunduar kjo e fundit nuk mund të vijohet me gjykimin, për sa kohë që pretendohet falsiteti i akteve që kanë shërbyer për disponimin e pronës, bazuar në nenin 297, shkronja “a”, të Kodit të Procedurës Civile (KPC), pala e paditur ka kërkuar pezullimin e gjykimit të çështjes civile deri në përfundimin e çështjes penale. Pala paditëse është shprehur në gjykim se nuk ka interes për pezullimin e çështjes, por e ka lënë në çmim të gjykatës.

5. Me vendimin e datës 14.4.2021, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, bazuar në nenin 297 të KPC-së, që përcakton rastet e pezullimit të gjykimit, mes të cilave “*kur çështja nuk mund të zgjidhet para se të zgjidhet një çështje tjetër penale, civile ose administrative*” (shkronja “a”), ka vendosur pezullimin e gjykimit të çështjes civile deri në përfundimin e çështjes penale që i përket procedimit penal nr. 102 të vitit 2021. Sipas gjykatës, referuar akteve të paraqitura nga pala e paditur, ato kanë lidhje të drejtpërdrejtë me pasurinë trashëgimore që kërkon pala paditëse, pasi në to shprehet vullneti për disponimin e saj të trashëgimlënësia të paditurave dhe se pjesë e kërtimeve të padisë është edhe goditja e tyre për falsitet. Ajo ka vlerësuar se nëpërmjet çështjes penale pala paditëse kërkon të vërtetojë se pasurinë objekt gjykimi pala e paditur e ka përfutur dhe më pas disponuar në mënyrë të kundërligjshme, duke goditur titullin e saj dhe kontratat e kalimit tek të tretët. Ky vendim i gjykatës së shkallës së parë është lënë në fuqi me vendimin nr. 48, datë 23.6.2021 të Gjykatës së Apelit Korçë.

6. Rezulton, gjithashtu, se me kërkesën e datës 8.6.2021 paditësit kanë kërkuar në gjykatën e apelit marrjen e masës së sigurimit të padisë me pretendimin se pasuria mund të tjetërsohej, për të cilën, me vendimin nr. 4, datë 10.6.2021, Gjykata e Apelit Korçë ka vendosur shpalljen e moskompetencës lëndore. Mbi bazën e ankimit të tyre të veçantë, çështja është regjistruar në Gjykatën e Lartë dhe me vendimin nr. 00-2021-2165, datë 6.12.2021 të Kolegjit Civil është vendosur mospranimi i tij. Me kërkesën e datës 14.2.2022, paditësit në procesin gjyqësor kanë paraqitur ankim kushtetues për kundërshtimin e vendimit të Gjykatës së Lartë dhe konstatimin e cenimit të së drejtës për t’u gjykuar brenda afatit të arsyeshëm. Me vendimin nr. 35, datë 29.3.2022 të Kolegjit të Gjykatës është vendosur moskalimi i çështjes për shqyrtim në seancë plenare, me arsyetimin se vendimet e kundërshtuara janë vendime të ndërmjetme, me karakter procedural, dhe se për sa kohë gjykimi i çështjes është ende në proces në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm, kërkuar i kanë të gjitha mundësitë që pretendimet e tyre t’i paraqesin para Gjykatës, pas përfundimit të çështjes në ato gjykata, bashkë me vendimin përfundimtar që përmbyll çështjen e tyre. Në lidhje me kërkesën për konstatimin e cenimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor, Kolegji ka vlerësuar se për sa kohë ankimi i veçantë është gjykuar nga Gjykata e Lartë, nuk arrihet të provohet më interesi i drejtpërdrejtë i kërkuarve.

7. Më datë 14.3.2022 kërkuesi Erdi Prifti i është drejtuar Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Korçë me kërkesë për informacion në lidhje me ecurinë e hetimeve të procedimit penal nr. 102 të vitit 2021, e cila nuk rezulton të ketë marrë përgjigje.

8. Me kërkesën e datës 20.4.2022, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, në mbështetje të neneve 399/1, 399/2, pika 1, shkronja “ç” dhe pika 2, 399/5, 399/6 e vijues KPC-së, për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm të hetimit të çështjes penale që i përket procedimit penal nr. 102 të vitit 2021 dhe përshpejtimin e procedurave për hetimin sa më të shpejtë të kësaj çështjeje. Në kërkesë është pretenduar se çështja penale është bërë pengesë për ushtrimin e të drejtave të tij dhe të paditësve të tjerë në procesin civil të pezulluar deri në përfundimin e shqyrtimit të saj. Ai ka pretenduar se edhe pse ka kaluar më shumë se 1 vit e 3 muaj, prokurori nuk ka mbyllur ende hetimet, duke cenuar të drejtën për proces të rregullt në drejtim të kohëzgjatjes së arsyeshme të procedimeve.

9. Me *e-mail*-in e datës 10.5.2022 të sekretarisë së gjykatës së shkallës së parë, kërkuesi është njoftuar se kjo çështje është regjistruar dhe shortuar e se ndodhet për shqyrtim te gjyqtari. Për rrjedhojë, me kërkesën e datës 27.7.2022, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës së Apelit Korçë, në mbështetje të neneve 399/1 e vijues të KPC-së, për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm të gjykimit të kërkesës së regjistruar në gjykatën e shkallës së parë, si edhe përshpejtimin e procedurave, duke pretenduar se ajo gjykatë ka shkelur afatin 45-ditor të përcaktuar në nenin 399/7, pika 2, të KPC-së.

10. Në vijim, më datë 12.12.2022, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual, duke kërkuar konstatimin e cenimit të së drejtës së aksesit në një gjykatë të caktuar me ligj, të së drejtës për shqyrtimin brenda afatit të arsyeshëm të kërkesave të paraqitura në gjykatën e shkallës së parë dhe atë të apelit, si dhe përshpejtimin e këtyre procedurave. Me vendimin nr. 11, datë 20.1.2023, Kolegji i Gjykatës ka vendosur moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare, duke vlerësuar se kërkuesi nuk provonte më interesin për vënien në lëvizje të këtij gjykimi. Sipas Kolegjit, kërkuesi ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt për shkak të mosgjykimit brenda afatit ligjor të kërkesës së paraqitur në kuptim të neneve 399/1 e vijues të KPC-së, për konstatimin dhe përshpejtimin e procedurave të hetimit të çështjes penale, ndërkohë që ka rezultuar se ajo kërkesë ishte marrë në shqyrtim nga gjykata e shkallës së parë dhe kishte një vendimmarje në lidhje me të.

11. Me vendimin nr. 41-2022-3777 (53 prot.), datë 14.12.2022, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë ka vendosur rrëzimin e kërkesës për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm të hetimit të çështjes penale që i përket procedimit penal nr. 102 të vitit 2021. Sipas gjykatës, kërkuesi nuk rezulton të jetë palë në një proces civil ose të ketë paraqitur padi civile në proces penal, si dhe të jetë person ndaj të cilit zhvillohet hetim penal ose gjykohet akuzë. Kërkuesi ndodhet në cilësinë e kallëzuesit/viktimës së veprës penale në një çështje që ndodhet në fazën e hetimit, për rrjedhojë ai nuk përfshihet në parashikimet e nenit 6 të KEDNJ-së, për të cilin duhet të garantohej e drejta për proces të rregullt, në elementin e përfundimit të hetimeve apo gjykimit brenda një afati të arsyeshëm (*shih fagen 6 të vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë*).

12. Për rrjedhojë, në datën 13.4.2023 kërkuesi, nëpërmjet shërbimit postar, i është drejtuar sërish Gjykatës me ankim kushtetues individual, sipas objektit të tij, i cili, pasi është plotësuar në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar më datë 2.5.2023. Me vendimin e datës 21.6.2023, Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

13. Në përputhje me parashikimet e ligjit nr. 98/2018 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, emërtimi i gjykatave të shkallës së parë ka ndryshuar në “gjykatat e shkallës së parë të juridiksionit të përgjithshëm”. Për këtë shkak, në tekstin e këtij vendimi, emërtimet e gjykatës dhe të prokurorisë kompetente janë përdorur në përkëmbim respektiv të njëri-tjetrit, duke iu referuar kohës që janë kryer veprimet dhe janë marrë vendimet përkatëse prej tyre.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

14. Kërkuesi, në mënyrë të përmbledhur, ka parashtruar se i është cenuar e drejta për proces të rregullt ligjor, në drejtim të:

14.1 *Standardit të gjykimit brenda një afati të arsyeshëm*, pasi çështja penale e regjistruar mbi kallëzimin e kërkuesit ndodhet ende në hetim dhe ajo pengon palën paditëse në procesin gjyqësor për të ushtruar të drejtat juridike civile. Çështja penale është regjistruar më 08.01.2021 dhe me vendimin e datës 08.02.2021 i ka kaluar për kompetencë tokësore Prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, e cila ka regjistruar procedimin penal nr. 102/2021, por ende nuk janë mbyllur hetimet. Kërkuesi si palë në procedim nuk ka bërë ndonjë kërkesë për zgjatjen e hetimeve. Me kërkesën e datës 14.03.2022 ai i është drejtuar prokurorisë për informacion në lidhje me ecurinë e hetimeve dhe nuk ka marrë përgjigje prej saj. Ky standard është cenuar edhe nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, që ka vendosur rrëzimin e kërkesës për cenimin e së drejtës për proces të rregullt, pasi e ka mbajtur fashikullin e gjykimit për më shumë se 7 muaj pa dhënë një vendim, duke shkelur afatin procedural 45-ditor të përcaktuar nga neni 399/7, pika 2, i KPC-së.

14.2 *Së drejtës së aksesit*, pasi gjykata nuk ka marrë për bazë faktin që kërkuesi është palë në procesin gjyqësor penal e civil, për rrjedhojë ai ka legjitimitet aktiv, pasi i cenohet e drejta e pronësisë si palë paditëse dhe kallëzues, në kuptim të nenit 6, pika 1, të KEDNJ-së dhe neneve 399/1 e vijues të KPC-së. Kërkesa ka natyrë civile dhe ligji procedural nuk përcakton se cilat janë subjektet që i drejtohen gjykatës, pra organi i akuzës apo i pandehuri. Për rrjedhojë, ajo gjykatë ka disponuar jo në bazë të ligjit, në kundërshtim me parimin e sigurisë juridike.

14.3 *Parimit të barazisë para ligjit*, pasi kërkuesi është palë në procesin gjyqësor/hetimor të iniciuar nga pala paditëse në procesin gjyqësor civil, ndaj ka të drejtë t'i drejtohet gjykatës me kërkesë për konstatimin e cenimit të së drejtës për gjykim brenda afatit të arsyeshëm.

14.4 *Standardit të arsyetimit të vendimit*, pasi gjykata nuk ka dhënë një vendim që shprehet për objektin e kërkesës së paraqitur nga kërkuesi për konstatimin e cenimit të afatit të përfundimit të hetimeve penale.

15. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Korçës, nuk ka paraqitur prapësime me shkrim, edhe pse është njoftuar rregullisht.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitetin e kërkuesit

16. Çështja e legjitimitetit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja "P" dhe 134, pikat 1, shkronja "i" dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

17. Në kuptim të dispozitave të mësipërme, individ, si subjekt i kushtëzuar, mund të paraqesë ankimi kushtetues individual vetëm për çështje që lidhen me interesat e tij të drejtpërdrejta, duke provuar se është cenuar në të drejtat e tij kushtetuese, pra se është viktimë e një shkeljeje dhe se pasojat nga akti i kundërshtuar janë të drejtpërdrejta dhe reale për të. Gjykata ka pohuar se, në parim, statusi i "viktimit" përjashtohet vetëm nëse organet publike kanë njohur shkeljen, në mënyrë të shprehur ose në substancë, dhe më pas e kanë riparuar atë (*shih vendimet nr. 64, datë 30.11.2023; nr. 44, datë 26.9.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

18. Kërkuesi, në objektin e kërkesës në shqyrtim, ka kërkuar si shfuqizimin e vendimit nr. 41-2022-3777 (53 prot.), datë 14.12.2022 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, me të cilin është vendosur rrëzimi i kërkesës për konstatimin e afatit të arsyeshëm gjatë hetimit penal, ashtu edhe konstatimin e cenimit të kësaj të drejte në drejtëm të kohëzgjatjes së paarsyeshme të hetimeve që janë duke u kryer nga Prokuroria e Korçës. Për sa kohë që, për shkak të mos përfundimit të hetimeve për kallëzimin e paraqitur nga kërkuesi, vijon të jetë ende i pezulluar, sipas informacionit të ardhur në Gjykatë, procesi civil i vënë në lëvizje edhe nga kërkuesi si palë paditëse, përmes të cilit kërkohet të mbrohet e drejta e pronësisë e pretenduar e cenuar, ai, si bartës i të drejtave dhe lirive themelore të parashikuara nga Kushtetuta, legjitimohet *ratione personae*, pasi ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

19. Një kriter tjetër paraprak është edhe ai për *shterimin e mjeteve juridike efektive*, i parashikuar nga nenet 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe neni 71/a, pika 1, shkronja “a”, i ligjit nr. 8577/2000, që kërkon shfrytëzimin në rrugë normale të mjeteve juridike efektive, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe të frytshme për një çështje konkrete. Gjykata ka theksuar se ky lloj ankimi kushtetues është mjeti juridik në dispozicion të individit për të garantuar të drejtën për proces të rregullt dhe në këto raste, bazuar në nenin 42 të Kushtetutës, ajo shqyrton pretendimin kryesor që lidhet me kohëzgjatjen e procesit të kundërshtuar, ndërsa procedurat dhe vendimet gjyqësore të zakonshme që kanë shqyrtuar këto kërkesa, në kuptim të neneve 399/1 e vijues të KPC-së, janë në funksion pikërisht të kësaj të drejte kushtetuese (*shih vendimet nr. 64, datë 30.11.2023; nr. 44, datë 26.9.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Në këtë drejtëm rezulton se kërkuesi, pasi i është drejtuar Prokurorisë së Korçës me kërkesë për informacion në lidhje me fazën në të cilën ndodhet hetimi penal, i është drejtuar gjykatës me kërkesën e datës 20.4.2022, në mbështetje të neneve 399/1 e vijues të KPC-së, për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm të hetimit të çështjes penale që i përket procedimit penal nr. 102 të vitit 2021 dhe përsheptimin e procedurave për hetimin sa më të shpejtë të kësaj çështjeje. Në lidhje me këtë kërkesë, me vendimin nr. 41-2022-3777 (53 prot.), datë 14.12.2022, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë ka vendosur rrëzimin e saj, vendim, i cili, në kuptim të nenit 399/8 të KPC-së, është përfundimtar dhe i formës së prerë. Për rrjedhojë, i vetmi mjet në dispozicion të kërkuesit për rivendosjen e së drejtës së pretenduar të cenuar është ankimi kushtetues individual.

21. Kërkuesi legjitimohet edhe *ratione temporis* në kuptim të nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi jo vetëm që shkella është vazhduese, por edhe vendimi i kundërshtuar i gjykatës së shkallës së parë që ka shqyrtuar kërkesën për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm mban datën 14.12.2022, kurse ankimi kushtetues individual është paraqitur në Gjykatë në datën 13.4.2023 (nëpërmjet shërbimit postar), pra brenda afatit 4-mujor.

22. Në drejtëm të legjitimitetit *ratione materiae*, kërkuesi ka ngritur pretendime për cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor, të parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës, në aspektet e së drejtës së aksesit, barazisë para ligjit dhe standardit të arsytimit të vendimit gjyqësor, të cilat, si pretendime me natyrë kushtetuese, bëjnë pjesë në juridiksionin kushtetues. Duke qenë se këto pretendime janë në funksion të pretendimit kryesor për tejzgjatjen tërësore të procedimit penal, i cili ka shkaktuar pezullimin e procesit civil dhe, në këtë mënyrë, është i lidhur drejtpërdrejt me kohëzgjatjen e procesit gjyqësor civil të vënë në lëvizje gjithashtu prej kërkuesit, Gjykata do t'i shqyrtojë ato në këndvështrim të së drejtës për kohëzgjatje të arsyeshme të procedurave.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për cenimin e së drejtës për kohëzgjatje të arsyeshme të procedurave

23. Kërkuesi ka pretenduar se çështja penale e regjistruar mbi kallëzimin e tij është ende në hetim dhe nuk ka një vendim nga Prokuroria e Korçës, çka përbën pengesë për të, si palë paditëse në procesin gjyqësor, për të ushtruar të drejtat juridike civile. Çështja penale është regjistruar më 8.1.2021 dhe me vendimin e datës 8.2.2021 i ka kaluar për kompetencë tokësore Prokurorisë së Korçës, e cila ka regjistruar procedimin penal nr. 102/2021, por ende nuk ka mbyllur hetimet. Kërkuesi, si palë në procedim, nuk ka bërë ndonjë kërkesë për zgjatjen e hetimeve por i është drejtuar prokurorisë për informacion në lidhje me ecurinë e tyre dhe nuk ka pasur përgjigje prej

saj. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, që ka vendosur rrëzimin e kërkesës për konstatimin e cenimit të së drejtës për proces të rregullt, nuk ka marrë për bazë faktin që kërkuesi është palë në procesin gjyqësor penal e civil ndaj ka legjitimitet aktiv, duke disponuar në kundërshtim me ligjin dhe me parimin e sigurisë juridike. Në këtë mënyrë ajo gjykatë nuk ka dhënë vendim për objektin e kërkesës së paraqitur nga kërkuesi, që është konstatimi i cenimit të afatit të arsyeshëm për përfundimin e hetimeve penale.

24. Neni 42 i Kushtetutës parashikon, ndër të tjera, se kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe interesave kushtetues e ligjorë ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka vlerësuar se kohëzgjatja e gjykimit, normalisht, llogaritet nga momenti i fillimit të procesit gjyqësor deri në momentin kur jepet vendimi (*shih vendimet nr. 6, datë 16.2.2023; nr. 13, datë 26.5.2022 të Gjykatës Kushtetuese*).

25. Gjykata vëren se kërkuesi Erdi Prifti është një prej palëve paditëse në procesin gjyqësor me objekt kthimin e pasurisë trashëgimore dhe lirimin e dorëzimit të saj; konstatimin e pavlefshmërisë absolute të veprimeve juridike, kontrata shitblerjeje dhe goditjen e tyre për falsitet; njohjen e paditësve trashëgimtarë ligjorë të trashëgimlënësit, si dhe regjistrimin e pasurisë në emër të tyre. Gjatë procesit gjyqësor janë paraqitur nga pala e paditur disa akte provuese, konkretisht “testament, datë 12.8.1997” dhe “vërtetim, datë 7.5.1997”, për të cilat pala paditëse ka paraqitur kallëzim penal, mbi bazën e të cilit është regjistruar procedimi penal nr. 102 i vitit 2021 për veprën penale “Falsifikimi i dokumenteve”, të parashikuar nga neni 186, pika 1, i KP-së.

26. Procedimi penal është regjistruar fillimisht në Prokurorinë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Elbasan dhe me vendim të prokurorit të datës 8.2.2021, aktet i kanë kaluar Prokurorisë së Korçës, e cila ka regjistruar procedimin penal nr. 102 të vitit 2021. Për rrjedhojë, që prej regjistrimit të tij kanë kaluar 3 vjet dhe sipas shkresës nr. 626 prot., datë 26.1.2024 të Prokurorisë së Korçës, në përgjigje të informacionit të kërkuar nga Gjykata, konfirmohet se çështja është ende në hetim pa ndonjë sqarim të mëtejshëm. Për shkak të këtij procedimi penal çështja civile ku kërkuesi është palë është pezulluar me vendimin e datës 14.4.2021 dhe sipas informacionit të dërguar nga Gjykata e Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Korçë, me shkresën nr. 65 prot., datë 30.1.2024, çështja vazhdon të jetë e pezulluar në pritje të rënies së shkakut të pezullimit, pra përfundimit të çështjes penale që i përket procedimit penal nr. 102 të vitit 2021.

27. Gjykata vëren se me ndryshimet e KPC-së të vitit 2017, në grupin e rregullave për mjetet e ankimit për konstatimin e shkeljeve të gjykimit brenda afatit të arsyeshëm, ligjvënësi ka përcaktuar, mes të tjerash, se afat i arsyeshëm në hetimin e veprave penale do të konsiderohet afati maksimal i kohëzgjatjes së hetimeve, sipas Kodit të Procedurës Penale (KPP) (*neni 399/2, pika 1, shkronja “f”*).

28. Nga ana tjetër, Gjykata vëren se sipas nenit 323 të KPP-së, afati i përfundimit të hetimeve është tre muaj nga data në të cilën emri i personit që i atribuohet vepra penale është shënuar në regjistrin e njoftimit të veprave penale, dhe gjashtë muaj për veprat penale të parashikuara nga shkronjat “a” dhe “b” të nenit 75/a të këtij Kodi. Ky afat mund të zgjatet, sipas nenit 324 të KPP-së, për një kohë deri në tre muaj. Zgjatje të mëtejshme, secila për një kohë jo më shumë se tre muaj, mund të bëhen nga prokurori në rastet e hetimeve komplekse ose të pamundësisë objektive për t’i përfunduar ato brenda afatit të zgjatur, ndërkohë që tej afatit 2-vjeçar, në raste të jashtëzakonshme, afati i hetimit mund të zgjatet vetëm me miratim të Prokurorit të Përgjithshëm deri në 1 vit, për çdo zgjatje jo më shumë se tre muaj. Sipas pikës 3 të këtij neni, vendimi për zgjatjen e afatit të hetimeve jepet i arsyetuar dhe u njoftohet të pandehurit dhe viktimës, që, sipas nenit 325 të KPP-së, kanë të drejtën e ankimit në gjykatë, e cila kur vlerëson se ankimi duhet të pranohet dhe hetimet nuk duhet të vazhdojnë, urdhëron prokurorin që t’i përfundojë ato brenda një afati jo më të gjatë se 15 ditë ose kur hetimet duhet të vazhdojnë, urdhëron prokurorin t’i përfundojë ato brenda një afati të caktuar prej saj.

29. Po ashtu, Gjykata vëren se afatin e përfundimit të hetimeve paraprake ligji procedural penal e lidh me regjistrimin në regjistrin e njoftimit të veprave penale të emrit të personit që i atribuohet vepra penale, regjistrim i cili përcaktohet si përgjegjësi dhe jo e drejtë e prokurorit, referuar nenit

287, pika 1, të KPP-së, sipas të cilit prokurori shënon në regjistër çdo njoftim të veprës penale që i vjen ose që ka marrë me iniciativën e vet dhe në të njëjtën kohë ose nga momenti në të cilin rezulton, emrin e personit të cilit i atribuohet vepra penale. Ndërkohë, identifikimi i personit për të cilin zhvillohen hetime është përgjegjësi e policisë gjyqësore sipas nenit 295 të KPP-së, por se është prokurori ai që, sipas neneve 24, 277 dhe 304 të këtij kodi, drejton dhe kontrollon hetimet paraprake dhe veprimtarinë e policisë gjyqësore, të cilën e ka në dispozicion, ndërsa mund të kryejë edhe vetë çdo veprim hetimor që e çmon të nevojshëm. Është e qartë se një përcaktim i ndryshëm i afatit të përfundimit të hetimeve paraprake, duke e lidhur atë me momentin e njoftimit të veprës penale, do të kufizonte mundësinë e organit për ushtrimin e ndjekjes penale në rastet e mungesës së të dhënave për personin të cilit i atribuohet vepra penale. Ndaj nisur nga kjo, në funksion të afatit të përfundimit të hetimeve paraprake, mbetet e rëndësishme ushtrimi nga prokurori i përgjegjësisë për regjistrimin në regjistrin e njoftimit të veprave penale të emrit të personit që i atribuohet vepra penale, çka nuk nënkupton mundësinë e shmangies ose të neglizhencës së prokurorit në këtë drejtim, por, përkundrazi, një përgjegjësi të shtuar për të në funksion të një hetimi objektiv, të drejtë, efektiv dhe efikas.

30. Gjykata vëren se asaj nuk i është dhënë asnjë informacion nga ana e prokurorisë për gjendjen e procedimit penal, për sa i përket ecures dhe stadi të tij, përfshirë edhe për sa i përket kompleksitetit apo pamundësisë objektive për përfundimin e tij, në një kohë kur tashmë kanë kaluar më shumë se 3 vjet nga regjistrimi i këtij procedimi. Në të njëjtën mënyrë ka vepruar prokuroria, qoftë kur kërkuesi, në cilësinë e viktimës nga vepra penale, ka kërkuar një informacion të tillë sipas së drejtës që i japin nenet 58 dhe 279/a të KPP-së, ashtu edhe në rastin e shqyrtimit nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë të kërkesës së kërkuesit për konstatimin e shkëljes së afatit të arsyeshëm të hetimit të çështjes penale sipas detyrës së ngarkuar nga neni 399/7, pika 2, i KPC-së, duke mos u gjendur në vendimin e gjykatës ndonjë e dhënë ose element që mund të shërbejë në këtë drejtim. Në këto kushte, duke pasur parasysh se në kallëzimin e tij penal kërkuesi ka identifikuar personat që, sipas tij, kanë kryer veprën penale, si dhe në mungesë të të dhënave të vlefshme në drejtim të hetimit paraprak të zhvilluar dhe veprimeve të kryera nga prokurori në pikëpamje të kujdesit të treguar për realizimin në kohë të hetimit, nisur nga fakti i pakontestueshëm se hetimi paraprak në rastin konkret vijon tashmë prej më shumë se 3 vjetësh dhe nuk ka asnjë informacion se kur pritet që ai të përfundojë, Gjykata vlerëson se kohëzgjatja e hetimit paraprak në këtë rast nuk mund të klasifikohet si normale në kontekst të rrethanave të këtij procedimi penal.

31. Për sa më sipër, duke konsideruar se procedimi penal i vënë në lëvizje nga kërkuesi, që është ende në fazën e hetimeve paraprake, kapërcen tejzgjatjen normale të hetimit në kuptim të KPC-së, dhe, si pasojë e tij, çështja civile ku kërkuesi është palë vijon të jetë ende në shqyrtim në gjykatën e shkallës së parë prej më shumë se 3 vjetësh, Gjykata, për të vlerësuar nëse kjo kohëzgjatje ka qenë e arsyeshme dhe për të arritur në përfundimin nëse kërkuesit i është cenuar e drejta kushtetuese për proces të rregullt në këtë aspekt, duhet të ndalet në vlerësimin e këtyre kriterëve: (i) sjelljes së kërkuesit; (ii) kompleksitetit të çështjes; (iii) sjelljes së autoriteteve; (iv) rëndësisë së asaj çfare rrezikon kërkuesi (*shih vendimet nr. 6, datë 16.02.2023; nr. 13, datë 26.05.2022; nr. 34, datë 01.11.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

i. Sjellja e kërkuesit

32. Sipas jurisprudencës kushtetuese vlerësimi i sjelljes së kërkuesit është një element përcaktues i kohëzgjatjes së arsyeshme të procedimeve, duke u analizuar rrethanat nëse ai ka vepruar në përputhje me të drejtat procedurale, duke shfaqur ose jo interes të vazhdueshëm për gjykimin e çështjes brenda një afati sa më të përshtatshëm për të, dhe nëse është bërë shkak ose ka shkaktuar vonesa në këtë drejtim (*shih vendimet nr. 46, datë 03.10.2023; nr. 37, datë 05.11.2021; nr. 35, datë 01.11.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

33. Në rastin konkret kërkuesi është pala që ka vënë në lëvizje procedimin penal dhe për këtë shkak, mbi kërkesën e palës kundërshtare në procesin gjyqësor civil, është vendosur edhe pezullimi i këtij të fundit deri në përfundimin e çështjes penale, ndërkohë që gjykata më e lartë nuk e ka pranuar kundërshtimin e tij për këtë pezullim. Në pritje të përfundimit të hetimeve penale kërkuesi

i është drejtuar prokurorisë me kërkesë për informacion dhe më pas i është drejtuar gjykatës së shkallës së parë me kërkesë për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm dhe përsheptimin e procedimit penal. Kërkuesi, ashtu si edhe paditësit e tjerë në procesin gjyqësor, të cilët në atë gjykim përfaqësohen prej tij, rezulton të kenë vepruar në përputhje me të drejtat e tyre procedurale dhe nuk rezulton të kenë shkaktuar vonesa apo të jenë bërë shkak për vonesat në procedurat penale apo edhe ato civile.

ii. Komplexiteti i çështjes

34. Gjykata ka theksuar se në vlerësimin e kompleksitetit të çështjes marrin rëndësi të gjitha aspektet e saj, përfshirë objektin, faktet e kundërshtuara, volumin dhe natyrën e provave, llojin dhe ndërthurjen e ligjeve të zbatueshme, si dhe numrin e palëve pjesëmarrëse në proces. Kohëzgjatja e konsiderueshme e gjykimit mund të justifikohet nga kompleksiteti i çështjes, pasi balancohet nga parimi i administrimit të përshtatshëm të drejtësisë (*shih vendimet nr. 46, datë 03.10.2023; nr. 13, datë 26.05.2022; nr. 35, datë 01.11.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

35. Në rastin konkret rezulton se procedimi penal është regjistruar për veprën penale “Falsifikimi i dokumenteve”, të parashikuar nga neni 186 i KP-së, në lidhje me dy akte shkresore të paraqitura si prova nga pala kundërshtare e kërkuesit (pala e paditur) në gjykimin civil. Nga aktet e administruara nga Gjykata, në mungesë të informacionit nga Prokuroria e Korçës, nuk konstatohet që hetimi i procedimit penal të regjistruar të shfaqë ndonjë kompleksitet që të justifikojë kohëzgjatjen e tij, në rrethanat kur, për sa i është bërë e ditur Gjykatës, bëhet fjalë për verifikimin e pretendimit për falsitet të dy akteve shkresore në fjalë, të hartuara në një kontekst të caktuar rrethanash.

iii. Sjellja e autoriteteve

36. Gjykata ka theksuar se neni 42 i Kushtetutës, si dhe neni 6 i KEDNJ-së vendosin detyrimin për organizimin e sistemit ligjor të vendit në mënyrë të tillë që gjykatat të plotësojnë kërkesat e standardeve për proces të rregull ligjor, përfshirë këtu edhe atë të gjykimit brenda afatit të arsyeshëm (*shih vendimet nr. 6, datë 16.2.2023; nr. 2, datë 17.02.2022; nr. 35, datë 01.11.2021 të Gjykatës Kushtetuese*). Në kuptim të kësaj dispozite kushtetuese, e cila nuk kufizohet vetëm në procesin gjyqësor, çdo organ i pushtetit publik, gjatë ushtrimit të funksioneve të tij kushtetuese e ligjore, është i detyruar të respektojë standardet e procesit të rregullt (*shih vendimet nr. 23, datë 10.10.2022; nr. 25, datë 10.5.2021; nr. 29, datë 27.6.2013 të Gjykatës Kushtetuese*).

37. Gjykata vëren se Prokuroria e Korçës, si organi kompetent për zhvillimin e hetimeve të procedimit penal të regjistruar mbi bazën e kallëzimit të kërkuesit, nuk ka paraqitur prapësime në lidhje me pretendimet e kërkuesit dhe as parashtrime në drejtim të pasqyrimin të shkaqeve që kanë çuar në mospërfundimin e hetimeve apo nëse ka pasur ndonjë vendim për kohëzgjatjen e tyre dhe stadin në të cilin ndodhen ato. Ky organ është mjaftuar vetëm me informacionin e dërguar më datë 26.1.2024, ku është shprehur se çështja penale është ende në hetim.

38. Gjykata mban në vëmendje edhe procesin gjyqësor civil në të cilin kërkuesi ka cilësinë e paditësit. Në këtë proces, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë ka vendosur pezullimin e tij bazuar në nenin 297, shkronja “a”, të KPC-së, deri në përfundimin e çështjes penale që i përket procedimit penal nr. 102 të vitit 2021, me arsyetimin se procedimi penal i regjistruar mbi kallëzimin e kërkuesit ka lidhje me gjykimin e çështjes civile për sa kohë që bëhet fjalë për të njëjtat akte shkresore që kanë lidhje të drejtpërdrejtë me pasurinë trashëgimore objekt padie, të paraqitura si prova në gjykimin civil nga pala e paditur dhe për të cilat kërkuesi pretendon se janë të falsifikuara, fakt ky që, nga ana tjetër, përbën edhe bazën e kallëzimit penal mbi të cilin është regjistruar procedimi penal. Nga sa vërehet, megjithëse dispozita mbi të cilën gjykata ka bazuar vendimin e saj si shkak pezullimi të gjykimit përcakton pamundësinë e zgjidhjes së çështjes civile para se të zgjidhet një çështje tjetër penale, civile ose administrative, ajo çka është konsideruar nga gjykata është thjesht dhe vetëm lidhja mes çështjes civile dhe asaj penale në pikëpamje të objektit të të provuarit. Ndërkohë të njëjtin qëndrim ka mbajtur edhe gjykata më e lartë në përgjigje të ankimit të kërkuesit, çka ka sjellë ndërprerjen e procesit civil dhe mundësinë e aktivizimit të tij vetëm pas përfundimit të procedimit penal.

39. Gjykata konstaton se kërkuesi, megjithëse për të drejtën subjektive të pretenduar ka kërkuar mbrojtje civile dhe penale, ende nuk ka një përgjigje nga ana e autoriteteve tashmë prej më shumë se 3 vjetësh, ndërkohë që për shkak të mbivendosjes nga ato të këtyre proceseve dhe etapave që kalon procedimi penal, edhe perspektiva në vijim nuk duket shpresëdhënëse në pikëpamje të afërsisë kohore kur kërkuesi, në procesin civil, do të ketë një përgjigje përfundimtare për të drejtën subjektive të pretenduar.

40. Për sa i përket Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, që ka vendosur rrëzimin e kërkesës së kërkuesit për konstatimin e cenimit të së drejtës për proces të rregullt dhe përsheptimin e procedurave, ajo ka vlerësuar se kërkuesi ndodhet në pozitën e viktimës të parashikuar nga neni 58 i KPP-së, por ai nuk është palë në procesin penal në pozita të njëjta me prokurorin ose të pandehurin, për rrjedhojë nuk mund të ketë legjitimim për të ushtruar të njëjtat të drejta që ligjvënësi ua ka rezervuar këtyre palëve, përfshirë edhe të drejtën e ankimit kundër vendimit të gjykatës që ka gjykuar çështjen në themel. Sipas asaj gjykate, kërkuesi nuk rezulton të jetë palë në një proces civil apo të ketë paraqitur padi civile në një proces penal dhe nuk rezulton të jetë personi ndaj të cilit zhvillohet hetim penal apo gjykohet akuzë, por është në cilësinë e kallëzuesit/viktimës së veprës penale në një çështje që ndodhet në fazën e hetimit, për rrjedhojë ai nuk përfshihet në parashikimet e nenit 6 të KEDNJ-së, për të cilin duhet të garantohet e drejta për proces të rregullt, në elementin e përfundimit të hetimeve apo gjykimit brenda një afati të arsyeshëm. Gjykata e shkallës së parë ka vlerësuar, gjithashtu, se në zbatim të neneve 9/a dhe 58 të KPP-së nuk rezulton të parashikohet e drejta e viktimës së veprës penale për hetimin apo gjykimin e çështjes penale brenda një afati të arsyeshëm (*shih faqet 5 dhe 6 të vendimit nr. 41-2022-3777 (53 prot.), datë 14.12.2022 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë*).

41. Gjykata vëren se sipas nenit 399/1 të KPC-së, në kompetencë të gjykatave, sipas shkallëve të gjykimit, hyn edhe shqyrtimi i kërkesave për shpërblimin e drejtë të personit që ka pësuar një dëm pasuror ose jopasuror për shkak të kohëzgjatjes së paarsyeshme të çështjes, sipas përkufizimit të nenit 6/1 të KEDNJ-së. Dispozitat vijuese përcaktojnë vlerësimin e kohëzgjatjes së arsyeshme të procesit, si edhe shpërblimin e drejtë, kur konstatohet kohëzgjatje e paarsyeshme në procedurat e hetimit, gjykimit të çështjeve, si edhe në procedurat e ekzekutimit të vendimeve. Në kuptim të këtyre parashikimeve, kërkuesi i është drejtuar gjykatës së shkallës së parë, si gjykata kompetente, për konstatimin e cenimit të kohëzgjatjes së paarsyeshme të procedimit penal, duke pretenduar se kjo ka sjellë pengesë në ushtrimin e të drejtave juridike civile të tij si palë paditëse në procesin gjyqësor që është duke u zhvilluar në po atë gjykatë, i cili është i pezulluar në pritje të përfundimit të hetimeve penale.

42. Gjykata vëren se në vlerësimin që i ka bërë kërkesës së kërkuesit gjykata e shkallës së parë i është referuar në arsyetimin e saj përmbajtjes së neneve 9/a dhe 58 të KPP-së, që parashikojnë të drejtat e viktimës nga vepra penale, mes të cilave: të kërkojë ndjekjen penale të fajtorit; të kërkojë në çdo kohë informacion për gjendjen e procedimit, si dhe të njihet me aktet e provat, pa cenuar parimin e sekretit hetimor; të kërkojë marrjen e provave, si dhe të parashitë kërkesa të tjera përpara organit procedues; të njoftohet për mosfillimin e procedimit, pushimin e çështjes, fillimin dhe përfundimin e gjykimit; të bëjë ankim në gjykatë kundër vendimit të prokurorit për të mos filluar procedimin dhe vendimit të prokurorit ose gjyqtarit të seancës paraprake për të pushuar akuzën ose çështjen; të thirret në seancën paraprake dhe në seancën e parë gjyqësore etj. Ajo gjykatë i ka njohur kërkuesit pozitën e viktimës në kuptim të nenit 58 të KP-së, çka do të thotë edhe të drejtat gjatë procedimit penal në lidhje me gjendjen në të cilën ndodhet ai, ndërkohë që e ka trajtuar legjitimimin e tij në drejtim të së drejtës për të paraqitur ankim kundër vendimit që ka shqyrtuar në themel çështjen penale dhe ka vendosur (pa)fajësinë e të pandehurit, çka nuk është rasti konkret. Nga ana tjetër, gjykata është shprehur edhe se kërkuesi nuk ka cilësinë e palës në ndonjë proces civil ose penal. Ndërkohë që ajo gjykatë, edhe pse ka cituar dispozitat përkatëse të KPC-së që parashikojnë mjetet juridike dhe procedurat për paraqitjen dhe gjykimin e kërkesave për konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm, përsheptimin e procedurave dhe shpërblimin e dëmit, nuk e ka analizuar çështjen dhe pretendimet e kërkuesit në drejtim të qëllimit dhe natyrës

së këtyre mjeteve juridike. Ajo nuk ka bërë asnjë analizë në drejtim të legjitimitetit të kërkuarit, duke e lidhur me të drejtat që vihen në diskutim dhe dëmin që mund t'i ketë ardhur atij në të drejtat ligjore që kërkon të mbrojtë përmes kërkesës për konstatimin e cenimit dhe përshpejtimin e procedurave penale. Për rrjedhojë, mungesa e analizës për sa më sipër, si dhe vlerësimet e gjykatës së shkallës së parë se për kërkuarin nuk garantohet e drejta për proces të rregullt në drejtim të përfundimit të hetimeve dhe gjykimit brenda një afati të arsyeshëm, vënë në dyshim edhe standardin e arsyetimit të atij vendimi.

43. Për sa më sipër, në lidhje me sjelljen e autoriteteve, vlerësohet se ajo nuk ka qenë sjellja e duhur që kërkon e drejta për proces të rregullt dhe është bërë shkak për kohëzgjatjen e paarsyeshme të procedimeve.

iv. Rëndësia e asaj çfarë rrezikon kërkuari

44. Kriteri i interesit të kërkuarit dhe rëndësisë së asaj që ai rrezikon nga tejzgjatja e procedurave përbën një aspekt tjetër të rëndësishëm të vlerësimit të kohëzgjatjes së arsyeshme të procesit (*shih vendimin nr. 46, datë 03.10.2023 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata vëren se pretendimet e kërkuarit, në thelb, kanë të bëjnë me kohëzgjatjen e procesit civil për njohjen dhe kthimin e pasurisë trashëgimore, i cili është pezulluar në pritje të përfundimit të hetimeve penale në kuadër të procedimit penal të vënë në lëvizje po mbi bazën e kallëzimit të kërkuarit, për veprën penale të falsifikimit të dokumenteve të paraqitura si provë në atë gjykim nga pala e paditur.

45. Kërkuari, përmes procesit civil vënë në lëvizje në gjykatën e shkallës së parë, ka kërkuar mbrojtjen e së drejtës së pronës private për pasurinë e pretenduar se rrjedh nga trashëgimia. Ai, si palë paditëse në procesin gjyqësor civil, është ende në pritje të rifillimit të shqyrtimit gjyqësor, i cili është i pezulluar që prej vitit 2021 dhe është i ndërruar nga përfundimi i hetimeve dhe rezultati i tyre për falsitetin e disa prej dokumenteve që, si prova të paraqitura nga pala e paditur në drejtim të provueshmërisë së pretendimeve të saj për pasurinë objekt konflikti gjyqësor, do t'i nënshtrohen shqyrtimit gjyqësor me qëllim zgjidhjen e mosmarrëveshjes civile mes palëve.

46. Duke pasur parasysh sa më sipër, në kushtet kur çështja civile ku kërkuari është palë dhe përmes së cilës ai kërkon mbrojtjen e së drejtës së pronës është e pezulluar nga gjykata deri në përfundimin e çështjes penale të vënë në lëvizje po prej kërkuarit, kohëzgjatja e hetimeve nga ana e Prokurorisë së Korçës dhe kohëzgjatja tërësore e procedurave merr rëndësi në drejtim të asaj që rrezikon ai qoftë si viktimë e veprës penale, ashtu edhe si palë në procesin gjyqësor civil. Për rrjedhojë, bazuar në nenin 81, pika 3, të ligjit nr. 8577/2000, Gjykata, për shkak të natyrës së çështjes dhe efekteve që ajo ka në gjykimin civil ku kërkuari është palë, çmon se kjo çështje duhet të shqyrtohet me prioritet nga ana e prokurorisë.

47. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuarit për cenimin e së drejtës për proces të rregullt, në drejtim të kohëzgjatjes së paarsyeshme të procesit dhe përshpejtimin të procedurave, është i bazuar, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa pranohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja "P" dhe 134, pika 1, shkronja "I", të Kushtetutës, si dhe neneve 71, 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Pranimin e kërkesës.
2. Shfuqizimin e vendimit nr. 41-2022-3777 (53 prot.), datë 14.12.2022 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, si të pajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.
3. Konstatimin e cenimit të së drejtës për proces të rregullt brenda një afati të arsyeshëm për shkak të mospërfundimit të hetimeve.

4. Detyrimin e Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Korçë për përfundimin e hetimeve me prioritet.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 15.02.2024

Shpallur më 13.03.2024

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Ilir Toska, Sonila Bejtja, Elsa Toska, Marjana Semini, Genti Ibrahimi